

Posudek oponenta na magisterskou práci Martiny Rybárikové

System otroctva v tradičnej Kórei

Instituce otroctví v Koreji nebyla dosud dostatečně zpracována ani v základních obrysech, tedy vymezena, definována, nebyla uspokojivě popsána legislativa upravující statutární pád člověka (tj. za jakých okolností se stane svobodný člověk otrokem a co z toho vyplývá), neznáme konkrétní zákony, jež se k této početně významné skupině obyvatelstva vztahují, hospodářský význam otroků, jejich využití, gramotnost apod. Navíc není možné předpokládat, že otrok za Samguk musí být týmž za Čosönu, i když sociální vývoj je na Korejském poloostrově relativně slabý. V dosavadní literatuře k tématu byly dílčím způsobem podchyceny spíše marginální než zásadní otázky v menších nebo specializovaných studiích, nepohybujeme se však vždy ve zcela jednoznačných a ustálených pojmech, kupř. už v samotné definici otroka.

Každý pokus o obecnější i konkrétní rozbor se tudíž nemůže opírat o materiálově vyvážené prameny a literaturu, ostatně i v souhrnných pracích se autoři ani nejsou s to shodnout na počtu otroků a převažují sentence typu „odhaduje se“, „má se za to“ apod. Tento stav je způsoben mj. povahou historických záznamů – znevýhodněná skupina si v nich jako ta, která netvoří dějiny, nezaslouží přílišnou pozornost, pokud se sama nezviditelní (např. povstáním, hrdinským činem).

Zkoumat fenomén otroctví v Koreji považuji za těchto okolností za mimořádně obtížné a pro diplomantku za téměř nemožné; jedinou možnou cestou, která by mohla vést k hodnotnému výsledku, by byla důsledná práce s historickými prameny. To je ovšem bez stanovení základní (dílčí, vymežující) otázky, resp. období či dalšího, málo produktivní. Možná proto si diplomantka zvolila cestu kompilace jí dostupných obecných materiálů, které se snažila včlenit do kontextu celosvětového.

První části diplomové práce Martiny Rybárikové tedy popisují otroctví ve starověkém Řecku a Římě (str. 12 –27), dílem se dotýkají i amerického kontinentu, přestože zde mělo otroctví zcela jiný základ, než v Asii (str. 27 – 36). Snaha

popsat fenomén v Koreji se pak opírá o názory autorit (Palais, Peterson), další text je ale spíše přehledem zpráv o otrocích v dějinách, než systematickým pohledem na instituci otroctví v jeho starověkém vymezení, právním ukotvení a modifikacích, jež chronologicky následovaly. Obraz, který v této části diplomantka vykreslila, není bohužel systematický a ani zdaleka uspokojivý, což je způsobeno mj. převahou vzájemně si odporujících anglojazyčných materiálů, jež ve své práci používá.

Lépe se jí daří v následujících kapitolách (str. 62 – 77), které mapují dílčí aspekty otroctví, neboť zde má k dispozici neproblémový a ukončený názor: takto lze přijmout s určitými výhradami kapitoly 6 – 8, zejména však poslední, desátou, jejíž součástí je i demonstrace jedinečného literátského textu *Swāmīrok* z přelomu 16. a 17. století, resp. jeho anglickém překladu.

Práci lze vytknout mnohé; je však nutné si uvědomit meze zkoumání v textech tohoto druhu a také osobní hranice diplomantky. Valnou část psala v období pro ni mimořádně obtížném, psala ho s velkým nasazením a zaujetím, které je patrné v častých úvahách a glosách, s nimiž nemusíme souhlasit, ale je třeba je ocenit. Práce je také technicky a jazykově téměř bez problémů až na nedůslednou transkripci. Vzhledem k výše uvedenému a také vzhledem k výraznému pokroku, který autorka vykazala od své bakalářské práce, **doporučuji přijmout práci Martiny Rybárikové k obhajobě.**

Navrhované hodnocení: velmi dobře až dobře

V Praze, 18. 6. 2013

Doc. Miriam Löwensteinová, Ph.D.